

Landbolove.

Af Justitsraad *H. Wulff*.

(De i dette Tidsskrift tidligere meddelte Uddrag af saadanne Love og ministerielle Bekendtgørelser, der formenes at kunne have Interesse for Landboere, fortsættes herved for Aaret 1908).

I

Love i 1908.

1. Tilskud til Landbrugsskoler.

Ved Lov Nr. 12 af 17. Januar 1908 bestemmes, at det Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, der ved Lov af 23. Maj 1902 normeredes til 140,000 Kr. aarlig, fra 1. April 1908 forhøjes til 150,000 Kr. foruden yderligere 1500 Kr. for hver Høj- eller Landbrugsskole, der ud over et Antal af 86 deltager i den aarlige Fordeling.

2. Alderdomsunderstøttelse.

Ved Lov Nr. 56 af 13. Marts 1908 forandres fra 1. April s. A. den i Loven af 1902, om Alderdomsunderstøttelse til værdige trængende udenfor Fattigvæsenet, fastsatte Betingelse om ikke i de sidste 10 Aar at have modtaget Fattighjælp, til for Fremtiden kun at omfatte de sidste 5 Aar.

3. Landøkonomiske Forskudsfor- eninger.

Ved Lov Nr. 64 af 1. April 1908 bestemmes, at de i den tidligere Lov normerede 10 Aar til Tilbagebetaling af Statskassens Laan til landøkonomiske Foranstaltninger forandres saaledes, at Laanene skal tilbagebetales med $\frac{2}{10}$

i 11. Juni 1908 og med $\frac{1}{10}$ i 11. Juni Termin i hvert af Aarene 1909—16.

Renten af Laanene for højes derhos til $3\frac{1}{2}$ pCt. fra 11. Juni Termin 1908 at regne, og Foreningernes Uddaansrente maa ikke overstige 5 pCt. Det tillades Foreningerne at benytte Reservefonden til Udlaan.

4. Herredsdeling.

Ved Lov Nr. 67 af 1. April 1908 dannes der af Rougsø, Sønderhald og Østerlisbjerg Herreder fremtidig tvende Jurisdiktioner, nemlig en Jurisdiktion, bestaaende af Rougsø Herred og af Sønderhald Herred med Fradrag af Hvilsager, Skørring, Krogsbæk, Søby og Skader Sogne, med Thingsted i R a n d e r s, og en Jurisdiktion, bestaaende af Østerlisbjerg Herred og de fornævnte 5 Sogne af Sønderhald Herred, med Thingsted i H o r n s l e t.

5. Pensionsforhøjelser for Krigere fra 1864.

Ved Lov Nr. 71 af 1. April 1908 forhøjes Pensionen for de militære Underklasser og Menige, der have deltaget i Krigen 1864, med 25 pCt. aarlig fra 1. April 1908 og for Enker efter saadanne ligeledes med 25 pCt., dog at ingen af Pensionerne bliver lavere end 200 Kr. aarlig.

6. De kommunale Valg.

Denne saa overordentlig betydningsfulde Lov har Nr. 79 og er af 20. April 1908.

Af de særdeles omfattende Lovregler kan der her kun gives et ganske kort Uddrag af de vigtigste Bestemmelser, der har Interesse for Landboerne.

A. Sogneraadsvalg.

Valgret og Valgbarhed har enhver uberygtet Mand eller K v i n d e, som har Indfødsret og har fyldt 25 Aar, har været 2 Aar i K o m m u n e n og i det sidste Aar

h a r b e t a l t Skat til Kommunen. Undtagelserne ere de sædvanlige: Uberygtethed, ikke at have nydt urefunderet Fattighjælp og ikke at være ude af Raadighed over sit Bo. Den Vælger, som har Bopæl flere Steder, bestemmer selv, hvor han vil gøre sin Valgret gældende.

Valgene, der skulle foregaa i første Halvdel af Marts og regnes fra 1. April, gælde fremtidig 4 A a r. Samtlige Medlemmer afgaa da paa en Gang. Stedet, Tiden og Tallet paa de, der skulle vælges, bekendtgøres 3 Gange i de stedlige Blade, der fortrinsvis læses i Kommunen, og sidste Gang mindst 8 Dage før Valget, og dette bekendtgøres tilige ved K i r k e s t æ v n e mindst 8 Dage før Valgdagen. Valgbestyrelsen bestaar af 3 Medlemmer, Sogneraadets Formand og 2 af Sogneraadet valgte Medlemmer. Valghandlingen begynder Kl. 9 Formiddag, fortsættes til Kl. 1 og derefter fra Kl. 4 til 8 Aften samt saalænge der er Vælgere, som ønske at afgive Stemme. Afstemningen sker efter L i s t e r, som skulle være underskrevne af m i n d s t 5, h ø j s t 1 5 V æ l g e r e som Stillere og indleveret senest inden Kl. 7 f j e r d e A f t e n før Valget. Færre Navne paa Listen end det Kandidattal, der skal vælges, gør den i k k e ugyldig, derimod ville flere Navne gøre den ugyldig.

Listerne mærkes med hver sit Bogstav (A., B., C. osv.), og paa hver Liste sættes Nr. (1, 2, 3 osv.) foran Kandidaternes Navne i den Rækkefølge, Stillerne have opført dem. Ogsaa Listerne bekendtgøres i lokale Blade. Er der kun e e n Liste, betragtes de paa samme anførte Kandidater som valgte uden Afstemning. S t e m m e s e d l e r n e skulle betegnes »Kandidatliste A«, »Kandidatliste B« osv., hver i Linie for sig og med en tyk Streg imellem. K o n v o l u t t e r n e skulle være uigennemsigtige og helt dække Stemmesedlen.

I V a l g l o k a l e t maa kun Valgbestyrelsens Medlemmer og Listeførerne samt de Vælgere, der skal afgive Stemme, være tilstede, og hverken gennem Partibureauer eller paa anden Maade maa der føres systematisk Kon-

trol med Stemmegivningen. I S t e m m e r u m m e t maa kun een Vælger ad Gangen opholde sig. Stemmeoptællingen kan eventuelt opsættes til næste Dags Formiddag Kl. 10. S t e m m e t a l l e t deles med 1, 2, 3 osv. efter den saakaldte Dondt'ske Methode. D e i k k e valgte Kandidater betragtes som S u p p l e a n t e r efter deres Rækkefølge.

Overslaget for de kommende Regnskabsaar underkastes 2 Behandlinger, den sidste senest hvert Aars 15. Januar. Viser Overslaget en Skatteforhøjelse af en Fjerdedel eller derover mere end det forudgaaende Aars Skat, kræves hertil A m t s r a a d e t s Samtykke. Nægtes dette, maa nyt Sogneraadvalg finde Sted.

B. Amtsraadsvalg.

Hvert Sogneraad i Amtsraadsvalgkredsen vælger af sin egen Midte 2 Valgmænd, sammen med disse træder et lige saa stort Antal, som der er Sognekommuner i Amtsraadskredsen, af de Ejendomsbesiddere, der har haft Ophold i Amtsraadskredsen i Skatteaaret og ydet størst Bidrag til Amtsrepartitionsfonden. K v i n d e r, der er Ejendomsbesiddere, have i saa Henseende samme Valgret som Mænd. Valgene afholdes i den sidste Halvdel af April Maaned. Valgperioden er 6 Aar og samtlige Medlemmer afgaa samtidig. I et kommunalt Raad paa mindre end 20 Medlemmer kan M a n d o g H u s t r u eller beslægtede i op- og nedstaaende Linie i k k e s a m t i d i g være M e d l e m m e r.

7. Toldloven.

Den store og omfangsrige Toldlov, der ogsaa har betydelig Interesse for Landboere, har Nr. 88 og er dateret 5. Maj 1908. At gøre Uddrag af denne Lov vil Pladsen her ikke tillade. Det maa tilraades interesserede at søge direkte til den.

8. Kreditforeninger for mindre Ejendomme.

Ved Lov Nr. 98 af 8. Maj 1908 bestemmes, at den hidtidige Grænse for Taksation til Laan forhøjes fra 8000 til 10,000 Kr., og at der heraf kan laanes indtil Halvdelen.

9. Bipest.

Ved Lov Nr. 99 af 8. Maj 1908 bestemmes, at der fra 1. April 1909 stilles 10,000 Kr. til Raadighed paa de aarlige Finanslove til Bekæmpelse af Bipest, og at, hvad der heraf spares det ene Aar, kan overføres til det næste.

Af de i Lovene givne detaillerede Regler, skulle her kun anføres, at enhver Ejer af et Bistade er forpligtet til, naar dette er angrebet af Bipest eller der er grundet Mistanke herom, da uopholdelig at gøre Anmeldelse herom til den af Landbrugsministeriet anerkendte Fællesledelse for Biavlerforeninger her i Landet. Der vil da uden Udgift for Stadeejeren blive foretaget Undersøgelse og Behandling af udsendte Tillidsmænd. Ejeren maa holde sig de Forskrifter efterrettelig, som Tilsynet foreskriver. Iøvrigt maa interesserede henvises til selve Loven.

10. Landbrugskursus.

Ved Lov Nr. 100 af 8. Maj 1908 bestemmes følgende. Til Understøttelse af trængende Elever, der paa en godkendt Landbrugs- eller Højskole har gennemgaaet et almindeligt 5—6 Maaneders Kursus, og som ønsker Uddannelse i Husmandsbrug og Landbrugs Bieerhverv, kan der anvendes indtil 5000 Kr. aarlig. Understøttelsen, der ikke ydes over 20 Kr. maanedlig, maa højst gives i 6 Maaneder og udbetales den paagældende Husbond som Vederlag for Kost, Logi og Undervisning til Lærlingen. Denne er forpligtet til at deltage i alt forefaldende Arbejde.

Endvidere kan der til Understøttelse af ubemidlede Deltagere — Mænd og Kvinder — anvendes indtil 50,000

Kr. aarlig til Kursus i Landbrug og Landbrugs Biehverv af Varighed fra 8 Dage til 1 Maaned.

Der gives iøvrigt en Række særlige Regler for Understøttelserne m. v., men herom maa der henvises til selve Loven.

11. Sognekirkers Udvidelse.

Hovedreglen i Lov herom, Nr. 103 af 8. Maj 1908, er den, at naar der i 3 Aar i Træk foreligger for Provstesyndet Erklæringer fra et Menighedsraad om, at det har vist sig, at Sognekirken ikke er rummelig nok til Plads for Sognets Kirkegængere paa de almindelige Søndage, kan Synet udsætte Kirken til Udvidelse. Forpligtelsen til at udvide en Kirke, der ejer sig selv, paahviler Menigheden og Staten, forsaavidt Kirken ikke selv kan bekoste Udvidelsen. Statens Bidrag maa dog ikke overstige Halvdelen af Udgifterne; Resten kan lignedes paa Menigheden. Er Kirkens Tiende i Privateje, maa Tiendeejeren som Regel betale Udvidelsen, saafremt han ikke maatte foretrække en Afløsning af Tienden efter Lov af 15. Maj 1903.

12. Det offentlige Fattigvæsen.

Ved Lov Nr. 117 af 27. Maj 1908 bestemmes, at saafremt Udlændinge, der ikke har Forsørgelsesret her i Riget, falde Fattigvæsenet til Byrde, og Forholdene maatte tale imod at foranstalte Hjemsendelse, kunne Udgifterne ved de paagældendes Forsørgelse erstattes af Statskassen.

De Omkostninger, der udredes af det offentlige til Opdragelse, Underhold, Forsørgelse, Kur og Pleje for blinde, døvstumme, Idioter, sindssyge, Epileptikere, vanføre, lemlestede, tuberkuløse, skrofuløse og Lupuspatienter betragtes ikke som Fattighjælp, naar de paagældende ere anbragte paa Statsanstalter eller godkendte Anstalter, eller af saadanne hos private.

13. Lønningslov ved Folkeskoler.

Ved Lov Nr. 128 af 27. Maj 1908 fastsættes Lønningskalaen m. v. for Lærere og Lærerinder ved Folkeskolen. Der maa herom nærmere henvises til den meget udførlige og detaljerede Lov.

14. Børn udenfor Ægteskab og disses Forældre.

Denne meget vigtige og betydningsfulde Lov har Nr. 130 og er dateret 27. Maj 1908. Loven er overordentlig udførlig, saa kun Hovedreglerne her kunne anføres. Disse ere: Barnets Forsørgelse skal ske i Overensstemmelse med Moderens Livsforhold og altid være forsvarlig. Faderens Bidrag skal i Almindelighed sættes til tre Femtedele af samtlige Udgifter til Barnets Underhold. Bidraget kan dog fastsættes baade højere og lavere. Dør Moderen eller er Barnet en Frugt af en Kønsforbrydelse, paahviler der Faderen fuld Forsørgelsespligt. Faderens Bidragspligt varer til Barnets fyldte 18. Aar, men kan dog nedsættes og eventuelt bortfalde, naar Barnet er fyldt 14 Aar. Der kan paalægges Faderen særlige Bidrag til Barnets Daab, Konfirmation, Skoleundervisning eller faglige Uddannelse, ligesom ogsaa til Barnets Sygdom eller Begravelse. Bidraget bør i Almindelighed sættes højere for de to første Aar end for de følgende. Barnefaderen skal bidrage til Udgifterne ved Moderens Underhold 1 Maaned før og 1 Maaned efter Fødselen. Er Faderen død før Barnets Fødsel, paahviler Forpligtelsen hans Bo og Arvinger. Betales Bidraget ikke i rette Tid, kan Moderen forlange Bidraget udbetalt af det offentlige for $\frac{1}{2}$ Aar ad Gangen, og det betragtes da ikke som Fattighjælp ydet hende, men derimod ham. En Barnefader kan om fornødent eftersøges af Politiet. Vil han forlade Landet for længere Tid, skal han stille Sikkerhed for Underholdsbidraget til Barnet, og kan han ikke det, kan Gældsarrest imod ham bringes i Anvendelse, dog ikke over 9 Maaneder. Faderen kan paalægges Afsoning for skyldige Underholdningsbidrag,

men i Stedet for Vand og Brød vil da ordentligvis træde Fængsel paa sædvanlig Fangekost i den firdobbelte Tid.

Værgeraadet kan altid bestemme, at der skal beskikkes det uægte Barn en Værge, og i saa Fald har Værgen fuld Forældreret over Barnet, medens Reglen ellers er den, at Moderen har Forældreretten.

15. Hustruers og Ægtebørns Retsstilling.

Loven herom har Nr. 131 og er af 27. Maj 1908. Den har med Hensyn til fraskilte eller fraseparede Hustruers Underholdsbidrag hos Manden en Række Lighedspunkter med foranstaaende Lov om uægte Børn og deres Forældre. Dette gælder Underholdningsbidragets Fastsættelse og Inddrivelse, endvidere den forskudsvis Udbetaling af Forsørgelseskommunen, overfor hvilken Bidraget i saa Fald betragtes som Fattighjælp for Manden, Efterlysning af Manden, hans Pligt til under Bøder at angive Flytning fra en Kommune til en anden, Sikkerhed eller eventuelt Gældsfængsel, hvis han vil forlade Landet samt Afsoningen.

Af særlige Bestemmelser i denne Lov kan mærkes, at i Tilfælde af Skilsmisdom ved Hustruens Brøde, kan hun eventuelt tilpligtes til at svare Underholdningsbidrag til Manden; Underholdningsbidragene vare ordentligvis til den anden Part gifter sig. Unddrager en Mand, der lever sammen med Hustruen, sig Forsørgelsen af Hustru og Børn, kan Overøvrigheden paalægge ham at yde et tilstrækkeligt Bidrag, som Hustruen da alene faar Raadighed over. Yder en Kommune Moderen forskudsvis Bidrag til Børnenes Underhold, skal hun forpligtes til at opgive, om Børnene ere i Pleje og i saa Fald, at den forfaldne Plejeløn er betalt.

En meget vigtig og ny Bestemmelse er denne: Er der indgivet Ansøgning om Separation eller Skilsmisse eller er der paabegyndt Retssag til Opnaaelse af Skilsmisse, har Øvrigheden, naar Hustruen derom fremsætter grundet Begæring, at give Manden Tilhold om ikke at forryk-

ke Fællesboets Stilling, indtil Spørgsmaalet om Skilsmisse eller Separation er afgjort. I dette Øjemed kan Øvrigheden forlange en attesteret Statusopgørelse. Overtræder Manden dette Tilhold, straffes han under en offentlig Politisag med Fængsel paa almindelig Fangekost i indtil 3 Maaneder eller eventuelt højere Straf.

16. Kvinders Retsstilling.

Loven herom har Nr. 133 og er af 27. Maj 1908. Den bestemmer, at en Enke er født Værge for sit Ægtebarn. Det samme kan gælde fraskilt eller frasepareret Hustru, og Værgemaalet vedvarer, selv om der indgaas nyt Ægteskab. Den fuldmyndige Moder er ligeledes sit uægte Barns fødte Værge, selv om hun indgaar Ægteskab med en anden end Barnets Fader. Fuldmyndige Kvinder kunne beskikkes til Værger eller Kuratorer efter samme Regler som Mænd. Udfordres der for Ægtebarn Beskikkelse af anden Værge end Faderen, er den med Faderen samlevende Moder nærmest til at beskikkes. En forladt Hustru kan beskikkes til Værge for sit Ægtebarn. En fuldmyndig Kvinde kan efter samme Regler som Mænd indsettes til Værge ved Testamente. Til ikke fuldmyndige Børns Ægteskab kræves Moderens Samtykke, hvis hun er Enke, ugift eller separeret. Det samme gælder for Adoptivmoderens Vedkommende. I de Tilfælde, hvor Lovgivningen kræver Mænd som Vidner ved Retshandlers Indgaaelse eller til Brug i Retsforhold, skulle under lige Betingelser Kvinders Medvirkning være retsgyldig. Dette gælder ogsaa for Forløfter til Ægteskabs Indgaaelse.

17. En Fødeanstalt i Jylland.

Ved Lov Nr. 134 af 27. Maj 1908 bestemmes, at der i Jylland skal oprettes en Fødeanstalt, bestaaende af Fødsels- og Barselsafdeling, en Afdeling for svangre, en Plejefdeling og et Spædebarnshjem samt en Uddannelsesanstalt for Jordemødre. Til Opførelse af de hertil nødvendige Bygninger er bevilget 310,000 Kr.

18. Arveafgift.

Den hidtil gældende Lov om Arveafgift er forandret ved Lov Nr. 136 af 27. Maj 1908, hvori bestemmes, at der af Arv, der tilfalder Arveladerens Ægtefælle, Afkom eller Adoptivbørn fremtidig skal svares en Afgift af fra 1 til 3 pCt. efter Arvebeløbets Størrelse. Tilfalder Arven Arveladerens Forældre eller Personer, der hører til disses Afkom, er Afgiften fra 4 til 6 pCt.; tilfalder Arven Bedsteforældre eller disses Afkom, er Afgiften fra 7—9, og til fjernere Slægtninge eller Ikke-Beslægtede fra 10—12 pCt.

Af Arv, der tilfalder Staten, Kirker, Kommuner, Foreninger, Selskaber, Stiftelser, Legater og lignende svares 10 pCt. i Arveafgift uden Hensyn til Arvelodderens Størrelse. Boer under 500 Kr. og Arv under 1000 Kr. til Ægtefælle eller Børn er afgiftsfrie. Afgiften svares af Legater og Døds-gaver, af Succession i Lehn, Stamhuse eller Fideicommissgodser, af Ret til Familielegater eller Familienstiftelser, af Renten af bortblevne Personers Formue og af Arveforskud. Ligeledes af Livsforsikringer eller andre Kontrakter, dog for Forsikringer til Enker kun naar de ere over 3000 Kr., samt af Gaver, der vel er skænket i levende Live, men hvoraf Giveren har forbeholdt sig Nydelser i sin Levelid og endelig, naar der er foregaaet Overdragelser til Omgaaelse af Arveafgiftspligten.

Iøvrigt maa der henvises til denne overordentlig udførlige og i saa mange Forhold indgribende Lovs Detailbestemmelser.

19. Ulykkestilfælde i Land- og Skovbrug.

Denne for Landbruget saa vigtige Lov har Nr. 151 og er dateret 27. Maj 1908. Af Lovens meget udførlige Bestemmelser kan her kun Hovedpunkterne i korte Træk gengives. Ret til Forsikring mod Ulykkestilfælde tilkommer Arbejderne i Landbrug, Skovbrug og Havebrug, forsaavidt den paagældende Ejendom er ansat til over 6000 Kr. i Ejendomsskyld, samt endvidere Arbejdere i Stutteri, Mejeri, Tørveskær, Rørskær og ved Tærskvær-

ker. Ligesaa Arbejdere i Virksomheder, der som Biehverv driver ovennævnte Bedrifter, saasom Teglværk, Grus- og Mergelgravning, Kørsler, Skærveslagning, Savskæring og lignende. Ved Havebrug forstaaes forretningsmæssigt drevet Havebrug samt Arbejde i Parker, Anlæg og Haver, der tilhører Stat eller Kommune eller er knyttede til Landbrug og Skovbrug, samt i større private Havebrug, fra hvilke Salg af Haveprodukter i væsentligt Omfang finder Sted. Forsikringen gælder Ulykker, bevirkede ved de paagældende Virksomheders Drift eller ved Forhold, der staar i Forbindelse med Bedriften, saasom Kørsler og Arbejder ved Veje, Aa- og Vandløb, Straatækning, Jagt osv., naar disse Arbejder udføres i Bedriftens Interesse. Ulykker ved Arbejdsgiverens personlige Husholdning, der er fjernet fra Bedriften, eller ved personlig Tjenstgerning for ham, falder ikke ind under denne Lov. Heller ikke Ulykkestilfælde foraarsagede med Forsæt eller grov Uagtsomhed. Omkommer en Forsikret, have hans Efterkommere Krav paa Erstatning, naar de ere danske Statsborgere eller bosatte i Kongeriget. Indtræder Ulykkestilfælde, der nedsætter Arbejdsevnen, tilkommer der efter 13 Ugers Forløb den Tilskadekomne i Dagpenge 75 Øre, hvis han er under 18 Aar, ellers 1 Kr. 20 Øre. Arbejdsgiverens hjemmeværende Børn faa dog ikke Dagpenge i Ulykkestilfælde, naar de ere under 15 Aar. Retten til Dagpenge betinges af en ved Lægeerklæring konstateret Nedsættelse af Arbejdsevnen; Dagpengene ophøre 1 Aar efter Ulykkesdagen.

Er Arbejdsudygtighed fuldstændig, ydes en Erstatning af det 6dobbelte af en Aarsfortjeneste paa 600 Kr. Af mindre Arbejdsudygtighed beregnes kun en skønsmæssig Del af ovennævnte Beløb. Er Foringelsen kun 10 pCt., ydes ingen Pengeerstatning. Indtræder Døden efter et Ulykkestilfælde, tilkommer der de Efterladte 2500 Kr. Findes der ingen Efterladte ydes en Begravelseshjælp af 50 Kr.

Forsikringspligten paahviler Arbejdsgive-

ren, der skal afgive Risikoen til et anerkendt Selskab af Arbejdsgivere, som da hæfter i Stedet for Arbejdsgiveren. Denne har altid hurtigst muligt og senest inden 8 Dage at anmelde et indtruffet Ulykkestilfælde for Forsikringsraadet. Af det ved Lov af 7. Januar 1898 oprettede Arbejderforsikringsraad dannes en særlig Afdeling til Bedømmelse af de under den heromhandlede Lov hørende Sager. Dette Raad bestaar af Forsikringsraadets Formand, 2 af Kongen valgte Medlemmer, hvoraf den ene skal være Læge, samt 6 af Indenrigsministeriet valgte Medlemmer. — Iøvrigt maa de interesserede henvises til selve Lovens Detailbestemmelser.

20. Statsbanernes Takster.

Ved Lov Nr. 153 af 27. Maj 1908 er der foretaget flere ret væsentlige Ændringer i Statsbanernes Takster. For Rejsegods indtil 25 Kg. betales fremtidig et Indskrivningsgebyr af 25 Øre, og Prisen for Abonnementskort og Fragtods og Vognladninger er ogsaa en Del forandret. 14 Dages Kort koster fremtidig henholdsvis 120 Kr., 75 Kr. og 45 Kr. Ogsaa for Aarskort gives Rabat.

21. Jernbaneanlæg.

Den for samtlige Landsdele saa vigtige store Jernbanelov har Nr. 156 og er dateret 27. Maj 1908. Den bemyndiger Regeringen til at tilvejebringe Dobbeltspor paa Strækningen Nyborg-Strib, at erhverve Vejle-Givebanen, at anlægge Jernbaner fra Vigerslev over Brøndbyøster og Greve til Køge, fra Funder over Brande mellem Omvraa (Blaahøj) og Filskov samt Grindsted til Bramminge, fra Skern til Videbæk og fra Næstved over Herlufmagle, Glumsø, Sandby, Ringsted, Hvalsø, Skibby, Frederikssund og Slangerup til Hillerød. Hertil bevilges ialt mellem 28 og 29 Millioner Kroner, dog at heri afgaar som Bidrag fra Amts- og Købstadkommuner for Give-Herning Banen 25,000 Kr. pr. Banemil, for Vigerslev-Køge Banen 100,000 Kr., for Funder-Bramminge Banen 25,000 Kr., for

Skern-Videbæk Banen 25,000 Kr. og for Næstved-Hillerød 40,000 Kr., alt pr. Banemil. Anlægene fremmes i den foran angivne Rækkefølge, og der anvendes paa de aarlige Finanslove hvert Aar $2\frac{1}{2}$ Million Kroner hertil dog saaleds, at hvad der spares det ene Aar, kan anvendes det næste.

Samtidig gives der Bemyndigelse til at meddele Ene-retsbevillinger for 19 nærmere specificerede private Jernbaner paa Øerne og 32 i Jylland med Bidrag fra Statskassen, dog ikke udover 1. April 1925. Det bestemmes endelig, at der for den allerstørste Del af disse Anlæg skal ydes en V æ r d i s t i g n i n g s s k a t til dem, der udreder Anlægsudgifterne.

22. Ligning til Skolefond.

Ved Lov Nr. 157 af 27. Maj 1908 bestemmes, at Udgifterne til Skolefonden for højes for Præstø og Sorø Amts Vedkommende til 1 Kr. 75 Øre, for Thisted Amt til 2 Kr. 50 Øre, for Randers Amt til 1 Kr. 50 Øre og for gl. Skanderborg Amt til 3 Kr. pr. Td. Hartkorn og det hertil svarende Beløb for Købstæderne.

23. Kørsel med Automobiles.

Loven herom har Nr. 180 og er af 27. Maj 1908. Den indeholder almindelige Bestemmelser om, hvad der forstaas ved et Automobil, hvorledes det skal være indrettet, derhos Bestemmelser vedrørende Ejeren og Føreren samt Udlændinge, men om de nærmere Detailler maa der henvises til selve Loven, der skal revideres inden Udgangen af 1909.

24. Udenlandske Arbejdere.

Loven herom har Nr. 229 og er af 21. August 1908 og finder Anvendelse paa udenlandske Arbejdere, der ikke som Tyende antages til Arbejde her i Landet, forsaavidt Arbejdet er knyttet til Landbrug, Skovbrug, Havebrug, Teglværk, Tørveskær, Rørskær, Grus-, Ler- og Mergelgravning, Stensamling m. v.

Arbejdsgiveren skal senest 4 Døgn efter Arbejdernes Ankomst anmelde for vedkommende Politimester: de ankomne Arbejderes Antal — særligt for Mænd og Kvinder — og deres Nationalitet og Hjemstavn; endvidere Førernes Navn og Hjemsted, Tidsrummet, de ere fæstede for, og Arbejdets Beskaffenhed osv. Inden 14 Dage efter Ankomsten maa Arbejdsgiveren have en skriftlig Kontrakt i autoriseret Form med Arbejderne. Kontrakter uden en saadan Autorisation og oprettede i Udlandet ere kun gyldige overfor Arbejdsgiveren, ikke derimod overfor Arbejderne. Kontrakten udfærdiges i to Eksemplarer, et til Husbonden og et til Arbejderne. Ligeledes inden 14 Dage maa Husbonden have en i autoriseret Form indrettet Afregningsbog med hver enkelt Arbejder; Bogens Tekst skal affattes paa Dansk med en vedføjet Oversættelse i de paa-gældende Arbejderes Modersmaal. I Tilfælde af Arbejderens Sygdom skal Arbejdsgiveren sørge for nødvendig Hjælp samt overfor det Offentlige være forpligtet til at bære Udgifterne ved Sygehusbehandling, Læge, Medicin samt Sygehusudgifter, dog ikke udover 6 Maaneder. Indenrigsministeren er bemyndiget til at anerkende en hele Landet omfattende Forening til Forsikring af udenlandske Arbejdere i Sygdomstilfælde samt at yde et Tilskud af 1 Kr. for hver forsikret Arbejder. Med Hensyn til B o l i g e n bestemmes, at den skal være tørt og sundt beliggende med tætte Mure og Tag samt Vinduer, der kan aabnes; endvidere, at der skal være Køkken med Ovn, Spiserum samt tilstrækkelige Soverum. Overstiger Beboernes Antal 20, kan der eventuelt kræves indrettet en Sygestue. Soverummene for ugifte Mænd og Kvinder skulle være fuldstændig adskilte og uden indbyrdes Forbindelse. Hvert Ægtepar skal have særligt Soverum. Sengestederne maa ikke indrettes over hinanden og maa kun rumme 2 Personer. Arbejdsgiveren maa paase, at Boligen holdes i ren og ordentlig Stand og daglig udluftes. Politiet har Indseende med, at disse Bestemmelser overholdes og kan paalægge Arbejdsgiveren at afhjælpe mulige Mangler i

Løbet af en kort Tidsfrist. Det paahviler Politimesteren at optræde som Mægler i en opstaaet Tvist, saasnart en af Parterne forlanger dette.

Loven, der skal revideres paa den i 1911 sammentrædende ordentlige Rigsdag, indeholder en Række yderligere Detaillebestemmelser, med Hensyn til hvilke der af Pladshensyn maa henvises til selve Loven.

25. Tilsyn med Udførsel af Kød.

Loven herom har Nr. 245 og er dateret 27. Maj 1908. Den bemyndiger Landbrugsministeren til at træffe Foranstaltninger til Forebyggelse af, at der udføres Kød, Slagteaffald og Kødvarer af Heste, Hornkvæg, Faar, Geder og Svin, naar det er fordærvet eller hidrører fra Dyr, som er angrebne af nogen Sygdom, der gør dem uskikkede til Menneskeføde, eller er saa afmagrede, at Kødet ikke kan anses for egnet til saadant Brug. Det kan ligeledes forbydes, at der til Kød af ovennævnte Art anvendes Konserveringsstoffer, der kan tænkes at skade Udførselen. Kød og Slagteaffald, der er uskikket til Menneskeføde, skal gøres uanvendeligt til saadant Brug, og Fedt og Talg af saadanne Dyr maa kun anvendes til teknisk Brug.

Det er forbudt her i Landet at falbyde, afhænde eller udføre Kød og Slagteriaffald af s e l v d ø d e Heste, Hornkvæg, Faar, Geder og Svin i nogensomhelst til Menneskeføde tjenlig Form. Heller ikke til anden Anvendelse er saadant Salg tilladt, med mindre det godtgøres, at Køberen véd, at det ikke maa anvendes til Menneskeføde. Det samme gælder om Kød og Slagteaffald af Dyr, som før Slagtningen var syge eller som ved Slagtningen viser betydelige sygelige Tilstande, medmindre der foreligger Attest fra en autoriseret Dyr læge om, at det er tjenligt til Menneskeføde. Alle konfiskerede Kødvarer skulle ved Politiets Foranstaltning gøres uanvendelige til Menneskeføde. Overtrædelse af Lovens Forskrifter straffes første Gang med Bøder fra 50 til 2000 Kr., og i Gjentagelsestilfælde fordobles Bøden eller Fængsel anvendes. Der kan end-

videre blive Tale om Erstatning til de Skadelidte. Sagerne behandles som offentlige Politisager.

26. Forældelse af visse Fordringer.

Ved Lov Nr. 274 af 22. December 1908 er Forældelsesfristen nedsat til 5 Aar for Salg af Varer og Løsøre, for Brug af fast Ejendom eller Løsøre, for Ophold, Fortæring eller Forplejning, Befordring, Udførelse af Arbejde, Afgiftsrestancer, Livrente, Overlevelsesrente, Pension, Aftægtsydelse, Underholdningsbidrag og lignende, Krav paa Skatter og Afgifter og i endnu flere i Loven nærmere angivne Tilfælde. Denne Bestemmelse gælder dog ikke, naar der er udstedt Gældsbrief eller andet retsligt Grundlag for Fordringen. Ved Fornyelse i rette Tid paa en eller anden Maade af Retskravet bortfalder Forældelsen. Den almindelige Forældelsesfrist af 20 Aar bibeholdes i alle andre Tilfælde.

II

Ministerielle Bekendtgørelser m. v. i 1908.

1. Antallet af Sogneraadskredse i Landstingskredsen er i 1908 steget med 6, nemlig 3 i Sorø og Præstø Amter, 2 i Randers og Aarhus Amter samt en Del af Viborg Amt og 1 i Vejle og en Del af Ribe Amt. Det samlede Tal er derefter 1108.
2. Ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet af 6. Januar, 18. Februar og 1. Oktober 1908 er der meddelt Landmændenes Andels-Eksportslagteri i Nakskov, Koopmanns Svineslagteri i Aalborg og Ringsted Andelssvineslagteri Ret til Indførsel af Pølser.
3. Ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 28. Marts 1908 er Lovgivningens Bestemmelser om Forbud imod at drive Haandværk og Handel indenfor en vis Afstand fra nærmeste Købstad (det

- saakaldte »Mavebælte«) hævet for Lemvigs Vedkommende.
4. Ved justitsministeriel Bekendtgørelse af 23. April 1908 er Hjemmet »Skovly« godkendt som Opdragelseshjem for særlig vanskelige Piger.
 5. De samme Regler for Uddannelse af Sygeplejersker udenfor København, der have været gældende i de foregaaende Aar, ere ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 27. April 1908 ogsaa stadfæstede for Aaret 1908.
 6. Ved Bekendtgørelser fra Landbrugsministeriet af 27. Maj 1908 (Nr. 120 og 121) er der givet en Række detaillerede Bestemmelser om Handelen med Gødnings- og Foderstoffer, vedrørende Garantibestemmelserne, Mærkning, Prøveudtagning, Undersøgelser, Garantidokumenter m. v.
 7. Ved Bekendtgørelser fra Kultusministeriet af 27. Maj og 17. August 1908 gives særlige Regler for Tjenesteaalderen for Lærere ved Folkeskolen.
 8. Ved Bekendtgørelse fra samme Ministerium af 26. Juni 1908 gives der Regler for Anvendelsen af 10,000 Kr., der forsøgsvis er optaget paa Finansloven, til Støtte af trængende Elever ved Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, som ikke har faaet Anerkendelse, fordi de ikke have virket i 2 Aar.
 9. Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 16. Juli 1908 gives Bestemmelser om Prøver for Personer, der vil erhverve Bevis for, at de have Ret til at føre Automobil.
 10. Og ved Bekendtgørelse fra samme Ministerium af 30. September 1908 gives der Ret til at køre med Motorvogne paa nærmere angivne Biveje i Københavns Amts nordre Birk samt i Amager Birk.
 11. Samme Ministerium bekendtgør den 31. Juli 1908 en

Række detaillerede Bestemmelser om Mærkning af Automobiles og Indskrænkning i Færdselen med saadanne.

12. Ved Bekendtgørelse af 27. Juli 1908 giver Indenrigsministeriet en Række yderst detaillerede Bestemmelser om en Omordning af Markederne.
13. Ved Landbrugsministeriets Bekendtgørelse af 4. August 1908 gives Meddelelse om Tien de a flø s n i n g e n s I k r a f t t r æ d e n i e n s t o r R æ k k e L a n d s o g n e .
14. Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 15. Oktober 1908 meddeles, at Børneloven af 14. April 1905 i sin Helhed er traadt i Kraft.
15. Ved kgl. Anordning af 5. November 1908 gives der Regler for Mærkning af Kød og Slagteaffald af Heste, Hornkvæg, Faar, Geder og Svin, der udføres herfra Landet.
16. Og ved Bekendtgørelse fra Landbrugsministeriet af 6. November 1908 gives der en Række detaillerede Bestemmelser om Udførsel af Heste, Hornkvæg, Faar, Geder og Svin i slagtet Tilstand.
17. Ministeriet for offentlige Arbejder har under 11. og 18. November samt 2. December 1908 meddelt Ene retsbevillinger til Anlæg og Drift af Jernbaner fra Nysted over Nykøbing paa Falster til Stubbekøbing, fra Rudkøbing til Bagenkop med Sidebane til Spodsbjerg, fra Aars til Hvalpsund og fra Kolding over Hejls til Hejlsminde.
18. Ved Bekendtgørelse fra Landbrugsministeriet af 23. November 1908 gives der Regler for Salg og Udførsel af Kød og Slagteaffald af syge Dyr.
19. Ved Bekendtgørelse fra Finansministeriet af 21. December 1908 normeres Stederne for Indbetaling af Arveafgift efter Lov af 27. Maj 1908.
20. Ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet af 18. Juni og 14. Oktober bestemmes, at de for Købstæderne

gældende Bestemmelser om H u n d e a f g i f t e n skulle være gældende for Vejen By og for Vraa Stationsby i Hjørring Amt.

21. Der er i 1908 approberet S u n d h e d s v e d t æ g t e r for følgende Sognekommuner: Aulum-Hadsager, Egebjerg, Kværkeby, Lustrup-Tved, Marvede og Ryslinge.
 22. Der er i 1908 oprettet følgende n y e S o g n e k a l d : for Aaby Menighed, for Borris og Gammelstrup Sogne i Viborg Stift, for Lundby Menighed i Sjællands Stift, samt et Kaldskapellani for Vestervig og Agger Menigheder i Aalborg Stift og et residerende Kapellani for Farum og Værløse Menigheder i Sjællands Stift. Der har derhos i k i r k e l i g H e n s e e n d e fundet en Adskillelse Sted mellem Østerbølle og Vesterbølle Sogne i Viborg Stift.
 23. Som B ø r n e h j e m e r e anerkendte: Aalborg Drengeshjem, Palleshave Børnehjem og Børnehjemmet Bethania i Holte.
 24. Der er i 1908 som sædvanligt foretaget en Del Æ n d r i n g e r i d e f o r B r a n d f o r s i k r i n g e r o g K r e d i t f o r e n i n g e r g æ l d e n d e R e g l e r .
 25. Der er i Aarets Løb vedtaget en Række Bestemmelser om K y s t f r e d n i n g i forskellige Amtsraads-kredse.
-